

Regeling Kinderopvang en buitenschoolse opvang alleenstaande ouders 1996

SZW

27 februari 1996/nr. BZIVOL196/627
Directie Bijstandszaken

De Minister van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid,
handelende na overleg met de
Minister van Volksgezondheid, Welzijn
en Sport;

Besluit:

§ 1 Begripsbepalingen

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:

a. *de minister*: de Minister van Sociale
Zaken en Werkgelegenheid;

b. *alleenstaande ouder*: ongehuwde
die de volledige zorg heeft voor een of
meer tot zijn last komende kinderen
en geen gezamenlijke huishouding
voert met een ander; tenzij het betreft
een bloedverwant in de eerste graad.
c. *ten laste komend kind*: kind in de
leeftijd van 0 tot en met 12 jaar voor
wie de alleenstaande ouder aanspraak
op kinderbijslag op grond van de
Algemene Kinderbijslagwet kan
maken;

d. *kinderopvang*: het in georganiseerd
verband tegen vergoeding verzorgen
en opvoeden van kinderen door ande-
ren dan de eigen ouder, pleeg- of stief-
ouder op uren dat deze zelf hiervoor
niet beschikbaar is wegens het ver-
richten van een van de activiteiten als
opgesomd in artikel 2, eerste lid;

e. *kinderopvangplaats*: aanbod van
kinderopvang dat voldoet aan de eisen
gesteld bij of krachtens het Tijdelijk
besluit kwaliteitsregels kinderopvang,
waarbij de volgende soorten worden
onderscheiden:

1° hele-dagopvang: aanbod van
kinderopvang voor kinderen in de leef-
tijd van 0 tot en met 4 jaar gedurende
negen of meer aaneengesloten uren
per werk- of studiedag;

2° halve-dagopvang: aanbod van kin-
deropvang voor kinderen in de leeftijd
van 0 tot en met 4 jaar gedurende
minimaal vijf, maar minder dan negen
aaneengesloten uren per werk- of
studiedag;

3° buitenschoolse opvang: aanbod van
kinderopvang voor kinderen in de

schoolgaande leeftijd gedurende de
gehele dag minus de schooltijden en
de overblijftijd;

4° gastouderopvang: kinderopvang in
een gezinssituatie gedurende tenmin-
ste vijf uren per week en die betrek-
king heeft op gelijktijdig ten hoogste
vier kinderen;

f. *nieuwe kinderopvangplaats*: elke
kinderopvangplaats die gemeten naar
de stand per 31 december 1995 extra
wordt gecreëerd in 1996;

g. *Algemene bijstandswet*: Algemene
bijstandswet (Stb.1995,199), Algemene
Bijstandswet (Stb.1973,395) of de
Invoeringswet herinrichting Algemene
Bijstandswet (Stb.1995, 200).

§ 2 Subsidie aan de gemeenten

Artikel 2

1. De minister verleent op aanvraag
aan een gemeente subsidie als
tegenoetkoming in de door deze in
het kalenderjaar 1996 te maken kosten
voor het realiseren van nieuwe kinder-
opvangplaatsen ten behoeve van
alleenstaande ouders die als zodanig in
dat jaar:

a. algemene bijstand ontvangen en:
1° arbeid verrichten; of
2° ten aanzien van wie het volgen van
scholing of een opleiding noodzakelijk
worden geacht voor de inschakeling in
de arbeid; dan wel
b. geen algemene bijstand meer ont-
vangen wegens het verrichten van
arbeid, waarbij naar het oordeel van
burgemeester en wethouders het
bekostigen van de kinderopvang nog
steeds noodzakelijk is om die arbeid te
kunnen blijven verrichten.

2. Met algemene bijstand, als bedoeld
in het eerste lid, onder a en b, wordt
gelijkgesteld een uitkering ingevolge
enige sociale zekerheidswet waarvan
de hoogte de bijstandsnorm voor een
alleenstaande ouder niet te boven
gaat indien naar het oordeel van
burgemeester en wethouders het ont-
breken van de bekostiging van kinder-
opvang ten aanzien van de betref-
fende alleenstaande ouder zou leiden
tot onbillijkheden van overwegende
aard.

3. De kosten van kinderopvangplaat-
sen kunnen ontstaan:

a. doordat de gemeente zelf in het
treffen van die plaatsen voorziet;
b. door het betalen van een vergoe-
ding aan een derde instelling op grond
van een schriftelijke overeenkomst,
waarbij die derde zich jegens de
gemeente verplicht heeft tot het
bieden van een of meer kinderop-
vangplaatsen;
c. door het betalen van een vergoe-
ding aan de alleenstaande ouder die
met een derde schriftelijk een overeen-
komst gesloten heeft, waarbij die
derde zich jegens de ouder verplicht
heeft tot het bieden van een of meer
kinderopvangplaatsen.

4. Geen subsidie wordt verleend ten
aanzien van kosten die uit anderen
hoofde worden vergoed.

Artikel 3

De subsidie voor gerealiseerde nieuwe
kinderopvangplaatsen wordt aan de
gemeente verleend onder de voor-
waarden dat:

a. in de schriftelijke overeenkomst
bedoeld in artikel 2, derde lid, onder-
delen b en c, tenminste is vastgelegd
het aantal kinderopvangplaatsen als
bedoeld in deze regeling, alsmede het
tijdstip waarop en de periode waarin
deze plaatsen zijn gerealiseerd;

b. in de jaarverantwoording van de
derde instelling bedoeld in artikel 2,
derde lid, onderdeel b, over het jaar
waarin de in de regeling bedoelde
plaatsen zijn gerealiseerd tevens de
feitelijk gerealiseerde plaatsen worden
verantwoord; alsmede het aantal feite-
lijk gerealiseerde kinderopvangplaat-
sen per 31 december 1995 wordt ver-
meld; en

c. deze jaarverantwoording voorzien is
van een verklaring van een registerac-
countant of een Accountant-
Administratieconsulent ten aanzien
van wie bij de inschrijving in het in
artikel 36, eerste lid, van de Wet op de
Accountants-Administratieconsulenten
bedoelde register een aantekening is
geplaatst als bedoeld in artikel 36,
derde lid, van die wet.

Artikel 4

1. Het voor deze regeling beschikbare budget bedraagt f 85 miljoen gulden.
2. De maximale subsidie per gemeente wordt op basis van dat bedrag vastgesteld naar evenredigheid van het aantal alleenstaande ouders, dat volgens de facettencode CBS (1993) in de gemeente woonplaats had en als zodanig algemene bijstand op grond van de Algemene bijstandswet ontving.
3. Indien een gemeente te kennen geeft het maximum subsidiebedrag dat volgt uit de toepassing van het eerste en tweede lid niet te zullen aanwenden, kan de minister voor die gemeente een lager maximum vaststellen, overeenkomstig het door die gemeente aangegeven bedrag.
4. Indien de minister gebruik gemaakt heeft van de bevoegdheid bedoeld in het derde lid kan hij de daardoor resterende subsidie toevoegen aan de gemeenten die meer subsidie hebben aangevraagd dan uit de toepassing van het eerste en tweede lid zou volgen. De toevoeging vindt zo veel mogelijk naar rato van het bepaalde in het tweede lid plaats.
5. Indien de op grond van dit artikel berekende aantallen of bedragen niet op een geheel getal uitkomen, worden die op een door de minister te bepalen wijze afgerond op een geheel getal.

Artikel 5

1. Met inachtneming van de artikelen 2 en 3 bedraagt de subsidie per gerealiseerde nieuwe kinderopvangplaats op alle werk- of studiedagen van de week: f 18.000 voor het gehele kalenderjaar vermenigvuldigd met de in het tweede lid omschreven omrekenfactor.
2. De omrekenfactor bedraagt bij:
 - a. hele-dagopvang: 1;
 - b. halve-dagopvang: 0,66;
 - c. buitenschoolse opvang: 0,66;
 - d. gastouderopvang: 0,33.
3. De subsidie wordt naar evenredigheid verlaagd, indien de kinderopvangplaats niet op alle werk- of studiedagen van de week wordt gerealiseerd of slechts gedurende een gedeelte van het kalenderjaar.

Artikel 6

1. Burgemeester en wethouders dienen hun aanvraag in vóór 1 juni 1996.
2. Bij de aanvraag wordt in elk geval opgave gedaan van het aantal nieuwe kinderopvangplaatsen dat burgemeester en wethouders voornemens zijn in 1996 te realiseren, over welke perio-

den in 1996 die voornemens zich uitspreken, alsmede de soort opvangplaatsen. Deze opgave wordt ingericht volgens het bij deze regeling behorende model.

3. Op de aanvraag wordt ten aanzien van elke gemeente tenminste één kinderopvangplaats toegewezen.

Artikel 7

1. De minister stelt de subsidie vast binnen een jaar na ontvangst van de jaaropgave bedoeld in artikel 11, eerste lid.
2. Indien de jaaropgave niet is ontvangen binnen 18 maanden na het kalenderjaar 1996, dan wel niet is voorzien van de verklaring, kan de minister de bijdrage ambtshalve vaststellen.

§ 3 Bevoorschotting

Artikel 8

- De minister betaalt aan de gemeente op of omstreeks:
- a. 1 maart 1996 een voorschot van 50% van de maximale subsidie bedoeld in artikel 4, tweede lid;
 - b. 1 september 1996 een voorschot tot ten hoogste 100% van het bedrag dat op de aanvraag is toegekend.

§ 4 Administratieve verplichtingen

Artikel 9

1. Burgemeester en wethouders dragen er zorg voor dat de administratie voor de uitvoering van deze regeling zodanig wordt ingericht, dat alle van belang zijnde vastleggingen en bewijsstukken ten behoeve van het besluitvormings-, uitvoerings-, controle- en verantwoordingsproces zichtbaar en controleerbaar zijn vastgelegd.
2. De administratie van de gemeente bevat in elk geval een overzicht waaruit kan worden afgeleid:
 - a. welke alleenstaande ouders gebruik hebben gemaakt van de feitelijk gerealiseerde kinderopvangplaatsen;
 - b. het aantal feitelijk gerealiseerde kinderopvangplaatsen ultimo 1995 en gedurende 1996.

Artikel 10

1. Het toezicht op de uitvoering van deze regeling berust bij de minister.
2. Burgemeester en wethouders verspreken desgevraagd aan de minister kosteloos alle inlichtingen, die hij voor het toezicht op de uitvoering en de beleidsvorming met betrekking tot

deze regeling nodig heeft en verlenen hem inzage in de administratie.

Artikel 11

1. Burgemeester en wethouders doen voor 20 september 1997 aan de minister opgave van het aantal feitelijk gerealiseerde nieuwe kinderopvangplaatsen, de perioden waarover die plaatsen beschikbaar zijn geweest, alsmede de soort opvangplaatsen. Deze jaaropgave is ingericht overeenkomstig het bij deze regeling behorende model en is voorzien van een verklaring van een deskundige, belast met de in artikel 213 van de Gemeentewet voor geschreven controle omtrent de juistheid van gegevens.
2. De verklaring dat aan de voorwaarden van deze regeling is voldaan, is gebaseerd op een controle die is uitgevoerd overeenkomstig algemene uitgangspunten. Deze verklaring is ingericht overeenkomstig het bij deze regeling behorende model.
3. Indien de jaarverantwoording van de derde instelling bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b, wordt gecontroleerd door een ander dan de accountant bedoeld in het eerste lid, kan de accountant van de gemeente bij de controle van de opgave, indien dit naar zijn oordeel doelmatig is, gebruik maken van de controle die de registeraccountant of de Accountant-Administratieconsulent uitvoert in het kader van de jaarverantwoording van de derde bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b.

§ 5 Intrekking van de toekenning en terugvordering

Artikel 12

- De minister kan een besluit tot toekenning van subsidie geheel of gedeeltelijk intrekken en een reeds uitbetaalde subsidie of voorschot terugvorderen, indien:
- a. de subsidie niet is besteed aan de bestrijding van kosten van nieuwe kinderopvangplaatsen als bedoeld in artikel 2, eerste en tweede lid;
 - b. niet is voldaan aan het bepaalde in artikel 3 of paragraaf 4;
 - c. de gemeente onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt.

§ 6 Slotbepalingen

Artikel 13

Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dag-

tekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 januari 1996.

Artikel 14

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling kinderopvang en buitenschoolse opvang alleenstaande ouders 1996.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*'s-Gravenhage, 27 februari 1996.
De Minister voornoemd,
A.P.W. Melkert.*

Toelichting

Algemeen

1. Inleiding

In de kabinetsnota 'De andere kant van Nederland' over preventie en bestrijding van stille armoede en sociale uitsluiting van november vorig jaar heeft het kabinet aangegeven te willen komen tot een regeling die de sociale diensten de gelegenheid biedt faciliteiten voor kinderopvang in te kopen bij wijze van tijdelijke ondersteuning in de overgang van uitkering naar werk. Ten behoeve hiervan heeft het kabinet besloten structureel 85 miljoen ten laste van bijstandsuitgaven te boeken.

Het kabinet acht het van groot belang dat de gemeenten zo spoedig mogelijk in 1996 gebruik kunnen maken van deze mogelijkheid de uitstroom uit de bijstand te bevorderen. In afwachting van een definitieve regeling heeft het kabinet besloten voor 1996 een tijdelijke regeling in het leven te roepen. Deze regeling heeft terugwerkende kracht tot en met 1 januari 1996 voor die gemeenten die, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de regeling, reeds direct vanaf 1 januari kinderopvangplaatsen hebben gerealiseerd.

2. Doel en doelgroep van de subsidie-regeling kinderopvang

Doel van de regeling is gemeenten de mogelijkheid te bieden om kinderopvangcapaciteit in te kopen bij derden danwel zelf daarin te voorzien. De gemeenten krijgen daartoe de beschikking over een budget van 85 miljoen gulden voor 1996 dat besteed moet worden aan kinderopvang ter bevordering van de inschakeling in

de arbeid.

Gebleken is in de praktijk dat bij de trajectplanning van alleenstaande ouders naar werk of scholing de opvang van kinderen een probleem vormt. Het aantal opvangplaatsen is weliswaar de afgelopen jaren sterk gegroeid dankzij de brede stimuleringsregeling waarvan de gelden overigens per 1 januari 1996 zijn overgebracht naar het gemeentefonds. Desondanks is er nog een tekort met name voor deze doelgroep en specifiek voor buitenschoolse opvang. De nu gedecentraliseerde brede stimuleringsregeling is er niet op toegesneden om gericht in te zetten voor één specifieke doelgroep. Daarbij brengt de systematiek van deze stimuleringsregeling met zich mee dat er geen 100% vergoeding van de kosten tegenover deze specifieke inzet staat: zo moet er bijvoorbeeld een eigen bijdrage door betrokkene worden betaald.

Met de inwerkingtreding van de herziene Algemene Bijstandswet en de versterkte impuls die uitgaat van de kabinetsnota 'De andere kant van Nederland' zal te verwachten zijn dat de behoefte van de gemeente aan kinderopvangplaatsen voor deze groep in het kader van haar uitstroombelief zal toenemen.

Het gaat dus om het scheppen van extra plaatsen bovenop het bestaande kinderopvangaanbod waarvan de financiering reeds op andere wijze is gewaarborgd doordat de gemeente uit eigen budget bestaande plaatsen in stand houdt of doordat het om door bedrijven gefinancierde plaatsen gaat.

De regeling is uitermate terughoudend in de voorwaardstelling rond de wijze van kinderopvang, gelet op het doel en de doelgroep waarvoor zij in het leven is geroepen. Het is immers de bedoeling dat de opvang aansluit bij het maatwerk dat afgesproken wordt met de betrokken alleenstaande ouder en dat kan variëren tussen de reguliere kinderopvang wegens het aanvaarden van een fulltime baan, tot de kinderopvang gedurende een aantal uren in de week wegens het scholingstraject dat betrokkene verricht.

De doelgroep betreft dus de alleenstaande ouder die uitstroomt naar werk en (nog) een aanvullende uitkering behoeft, of het betreft de alleenstaande ouder waarvan is vastgesteld dat een bepaalde opleiding of scholing noodzakelijk is als voortraject voor de arbeidsbemiddeling. Voor de doel-

groep is de zorg voor de kinderen een belemmering om te gaan werken of om scholing/opleiding te volgen. De gemeente bepaalt welke scholing of opleiding als noodzakelijk wordt geacht. De arbeidsvoorzieningsorganisatie heeft daarbij een adviseerende rol.

Gelet op het maatwerk kent de regeling ook weinig voorwaarden wat betreft de wijze waarop de gemeente kinderopvangplaatsen kan organiseren. De gemeente kan plaatsen inkopen bij bestaande instellingen van kinderopvang, zij kan zelf de kinderopvangplaatsen organiseren en heeft zelfs de mogelijkheid de ouder een vergoeding in de kinderopvang te verstrekken die de ouder zelf met een derde is overeengekomen.

Gelet op het doel en de doelgroep van de regeling is te verwachten dat er een behoorlijke diversiteit aan kinderopvangplaatsen benodigd is; er wordt immers maatwerk verwacht bij het uitstroom en activeringsbeleid. Er is dan ook in deze regeling gekozen voor één bepaald subsidiebedrag (f 18.000 per plaats op jaarbasis) per gerealiseerde kinderopvang, onafhankelijk van de wijze waarop de gemeente dit georganiseerd heeft en voor een gunstig omrekenbedrag voor met name de buitenschoolse opvang.

Overigens is het wel zo dat er een begrenzing is aangebracht aan de wijze van kinderopvang wat betreft de kwaliteit doordat de regeling uitgaat van het feit dat de kinderopvangplaats moet voldoen aan het 'Tijdelijk besluit kwaliteitsregels kinderopvang'.

Niet alleen door de doelstelling en de met name genoemde doelgroep wijkt deze regeling inhoudelijk af van de brede stimuleringsregeling kinderopvang, ook is in deze regeling geen vereiste opgenomen van een eigen bijdrage in de kosten van de kinderopvang. Dit zou ook niet passend zijn gelet op de doelgroep en het specifieke karakter van de regeling als ondersteuning bij uitstroom en sociale activering. Het heffen van een eigen bijdrage belemmert immers de uitstroom naar werk dat op of rond minimumniveau wordt beloofd.

In principe is het zo dat opvangkosten slechts in aanmerking worden genomen voor zover zij niet elders voor vergoeding in aanmerking kunnen worden gebracht. Echter, vooral in die gevallen waar de zojuist uitgestroomde alleenstaande ouder niet

veel méér verdient dan het bedrag van de eerder genoten uitkering is het ongewenst dat dit extra stukje loon teniet wordt gedaan door de ouderbijdrage voor kinderopvang die aan de alleenstaande ouder via de nieuwe werkgever in rekening wordt gebracht.

Met ingang van 1 januari is sprake van een algemene fiscale regeling, die voorziet in een aftrekmogelijkheid voor werkgevers van de kosten die zij maken in verband met de inkoop of opzet van kinderopvang voor bij hen werkzame werknemers. Het gaat daarbij dan ook om de netto kosten van kinderopvang, dus de bruto kosten verminderd met alle eventuele subsidies voor kinderopvang die de desbetreffende werkgever ontvangt en/of de bijdragen van werknemers. Gemeenten kunnen alleen van deze fiscale regeling gebruik maken indien zij als werkgever optreden van alleenstaande ouders en zij ten behoeve van deze ouders voorzien in de kosten van kinderopvang. In dat geval krijgt dus de onderhavige regeling kinderopvang (ten opzichte van de fiscale regeling) het karakter van een voorliggende voorziening. Indien gemeenten voorzien in een kinderopvangregeling voor alleenstaande ouders die geen danwel elders een dienstverband hebben, kunnen zij uiteraard geen gebruik maken van de fiscale aftrekregeling.

3. Verdeelsleutel en bekostigingswijze
Het is de bedoeling dat iedere gemeente de mogelijkheid krijgt om middels deze regeling kinderopvang te realiseren.

Voor de berekening van de verdeling van het beschikbare budget van 85 miljoen wordt gebruik gemaakt van de facettencode CBS (1993), waaruit het aantal alleenstaande ouders blijkt dat in de gemeente woont en bijstand ontving. Uitgaande van het totale beschikbare budget van 85 miljoen en op basis van voornoemde facettencode wordt naar evenredigheid eerst een maximaal subsidiebedrag per gemeente vastgesteld. Op het aldus per gemeente vastgestelde maximale subsidiebedrag ontvangen de gemeenten op of omstreeks 1 maart 1996 een voorschot van 50%. Deze berekening houdt geen rekening met de werkelijke behoefte, maar is gebaseerd op een meer theoretische basis. Juist daarom wordt de gemeenten de gelegen-

heid geboden voor 1 juni 1996 een definitieve aanvraag in te dienen met een meer realistische raming van de behoefte. Hieruit zou een herverdeling van middelen kunnen voortvloeien.

Daar waar gemeenten aangeven dat hun behoefte geringer is dan volgens de CBS statistiek berekend, zal dit namelijk leiden tot een naar beneden bijstellen van de oorspronkelijke toekenning; daar waar gemeenten kenbaar maken dat ze verwachten meer plaatsen te zullen realiseren dan volgens de CBS statistiek berekend, kan hierdoor een hoger bedrag worden toegekend. Uitgangspunt hierbij is echter dat het totale beschikbare budget van 85 miljoen niet wordt overschreden. Na herberekening wordt het dan geldende maximale subsidiebedrag rond 1 juli 1996 aan de gemeenten bekend gemaakt. Van gemeenten die een hoger voorschot ontvingen dan het bedrag waarop zij op basis van hun aanvraag aanspraak maken, zal het onverschuldigd betaalde voorschot worden teruggevorderd. De overige gemeenten zal rond 1 september 1996 een voorschot worden verstrekt van 100% op het voor hen vastgestelde maximale subsidiebedrag.

4. Toezicht

Om het toezicht op de rechtmatigheid en doelmatigheid effectief te kunnen uitvoeren zonder de gemeentelijke administratie te zeer te belasten is gekozen voor een zo eenvoudig mogelijk systeem. Centraal daarin staat dat het mogelijk moet zijn te controleren dat de capaciteit aan kinderopvang op basis van deze regeling bestemd is (geweest) voor de doelgroep van de regeling en ook daadwerkelijk is gerealiseerd. Daarenboven moet vastgesteld kunnen worden of de gerealiseerde kinderopvang in het kader van deze regeling geen kinderopvang heeft vervangen die uit hoofde van bestaande bekostigingsregelingen (bijvoorbeeld via het bedrijfsleven) reeds werd gefinancierd.

Wat betreft het laatste punt zal ook een monitoring plaats vinden die in 1997 in beeld moet brengen in hoeverre aan de doelstelling van deze regeling extra plaatsen bovenop de huidige capaciteit bestemd voor de in de regeling genoemde doelgroep, is voldaan cq. dat geen verdringing van de huidige capaciteit heeft plaatsgevonden.

5. Mogelijke verlenging van de regeling.

Deze regeling is voor het jaar 1996 bestemd en zal verlengd kunnen worden naar 1997, vooruitlopend op de structurele regeling in de wet. Om het mogelijk te maken dat de gemeenten reeds dit jaar over het budget van 85 miljoen voor kinderopvang kunnen beschikken is besloten om deze regeling te baseren op de begroting SZW onderdeel Bijstand.

Er wordt een structurele regeling in het leven te roepen die gebaseerd is op de Algemene Bijstandswet. Hiermee zal ook de financiering van een maximaal budget van 85 miljoen per jaar worden vastgelegd.

Het is de bedoeling de structurele regeling zo mogelijk te doen gelden vanaf 1 januari 1997. Indien de inwerkingtreding van de 'Wijziging van de Algemene bijstandswet in verband met de preventie en bestrijding van de armoede' niet per 1.1.1997 is gerealiseerd zal de subsidieregeling kinderopvang ook in 1997 nog doorlopen. Daarbij biedt een iets latere inwerkingtreding van de structurele regeling gebaseerd op de Algemene bijstandswet, tevens de mogelijkheid om de goede ervaringen van het eerste jaar op te nemen in de structurele regeling.

Artikelsgewijs

Artikel 1

De omschrijvingen van de begrippen minister, alleenstaande ouder en ten laste komend kind zijn rechtstreeks ontleend aan die in de Algemene bijstandswet en behoeven geen nadere toelichting. Echter een aantal elementen in de omschrijving van het begrip kinderopvang behoeft wel een nadere toelichting. De omschrijving is grotendeels ontleend aan de omschrijving die gehanteerd wordt in het kader van de Welzijnswet en het daarop gebaseerde Tijdelijk besluit kwaliteitsregels kinderopvang (Stb. 1995, 578). Het element 'in georganiseerd verband' beoogt tot uitdrukking te brengen dat het incidenteel oppassen op een kind van een ander – bijv. in het geval een kind voor enkele uren bij een buurvrouw wordt ondergebracht – nog niet tot kinderopvang in de hier bedoelde zin wordt gerekend. Een zekere regelmaat, bestendigheid en organisatiegraad in die activiteit is wel een vereis-

te. Dat het moet gaan om een activiteit die tegen vergoeding moet plaatsvinden, is eveneens ontleend aan het eerdervermelde kader. Dit ligt ook hier in de rede, omdat wanneer er – zoals hier – kostenvergoedingen vanwege het Rijk aan gemeenten kunnen worden verstrekt dan zullen de activiteiten die daarmee bekostigd worden veelal ook niet kosteloos zijn. De omschrijving van de redenen waarom de ouder niet zelf beschikbaar is voor het opvangen van de kinderen – namelijk wegens het verrichten van een van de activiteiten als opgesomd in artikel 2, eerste lid – sluit aan bij de in de Algemene bijstandswet gebezigde omschrijvingen van ‘activeringsdoelen’ van die wet. Zie bijvoorbeeld artikelen 113, eerste lid, onderdeel g.

In de omschrijving van het begrip kinderopvangplaats tenslotte is geregeld dat die plaatsen aan de kwaliteitseisen van het eerdervermelde Tijdelijk besluit kwaliteitsregels kinderopvang moeten voldoen, alsmede aan de eisen die op grond van dat besluit in de gemeentelijke verordeningen moeten worden opgenomen.

Artikel 2

Het eerste lid bevat een beschrijvende opsomming van de doelgroep ‘alleenstaande ouders’. Voorts wordt door het gebruik van het woord ‘nieuwe’ kinderopvangplaatsen nog eens benadrukt dat het moet gaan om additionele plaatsen, d.w.z. plaatsen die in het jaar 1996 bovenop de bestaande capaciteit gecreëerd zijn ten behoeve van de doelgroep van de onderhavige regeling – alleenstaande ouders met (voorheen) een Abw-uitkering; kinderopvangplaatsen die voorheen al gecreëerd waren ten behoeve van een bredere doelgroep vallen derhalve niet onder het bereik van deze regeling. In de onderdelen a en b wordt de doelgroep van de regeling nog eens getypeerd, namelijk alleenstaande ouders met een Abw-uitkering of zodanige ouders die juist geen Abw-uitkering meer hebben, omdat zij zojuist zijn ‘uitgestroomd’ naar betaald werk en naar het oordeel van de gemeente het bekostigen van de kinderopvang nog steeds noodzakelijk is om die ‘uitstroom’ te kunnen continueren. Deze laatste toevoeging omtrent het gemeentelijk oordeel is opgenomen, omdat een persoon die uitstroomt naar een (zeer) goed betalende baan zelf in de bekostiging van kinderop-

vang kan voorzien en de financiële ondersteuning door Rijk en/of gemeente niet nodig heeft.

Het tweede lid bevat een hardheidsclausule. Met de in het eerste lid bedoelde bijstandsuitkering wordt gelijkgesteld een uitkering ingevolge enige sociale zekerheidswet zoals bijvoorbeeld de Werkloosheidswet, Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, Algemene nabestaandenwet, Algemene Arbeidsongeschiktheidswet of de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers. Voorwaarde voor de gelijkstelling is wel dat burgemeester en wethouders in het betreffende geval van oordeel zijn dat het ontbreken van de bekostiging van kinderopvang zou leiden tot onbillijkheden van overwegende aard.

De zinsnede ‘ten aanzien van de betreffende ouder’ impliceert, dat zogenoemde categoriale gelijkstellingen in het kader van deze subsidie-regeling niet toelaatbaar zijn.

Het derde lid beoogt aan te geven dat allerlei organisatievormen van kinderopvang onder het bereik van de regeling vallen en dat derhalve geen enkele organisatievorm dwingend wordt voorgeschreven. Aan de hand van de lokale situatie moet door de gemeente bekeken worden welke vormen mogelijk en wenselijk zijn. Het derde lid bevat een anticumulatie- of samenloopregeling voor het geval uit anderen hoofde vergoedingen voor de kosten van kinderopvang in welke vorm dan ook kunnen worden verkregen. De onderhavige regeling heeft ten opzichte van dergelijke voorliggende voorzieningen en regelingen een complementair karakter: opvangkosten worden derhalve slechts in aanmerking genomen voor zover zij niet elders voor vergoeding in aanmerking kunnen worden gebracht.

Artikel 3

Met deze voorwaarden wordt beoogd te bevorderen dat de met deze regeling gemoeide subsidiegelden ook inzichtelijk en traceerbaar aan de doelgroep ten goede komen.

Artikel 4

In aanvulling op hetgeen ter zake is opgemerkt in het algemene deel van deze toelichting nog het volgende. De regel als vervat in het tweede lid heeft een tweeledig doel:

1° het geeft – aangenomen dat alle

gemeenten ten volle gebruik zouden willen maken van de mogelijkheden die de onderhavige regeling biedt – de verdeelsleutel en subsidiemaxima ten aanzien van alle gemeenten weer;

2° dit dient op zijn beurt als maatstaf voor de eerste subsidiebevoorschotting rond 1 maart 1996.

Indien echter een gemeente via de aanvraag te kennen geeft het maximum volgens de verdeelsleutel van het eerste en tweede lid niet te zullen aanwenden, zal de minister voor die gemeente een lager maximum vaststellen, overeenkomstig het door die gemeente aangegeven bedrag. Alsdan zal de minister de daardoor resterende subsidie zoveel mogelijk naar rato van het aantal alleenstaande ouders volgens de facettencode CBS (1993) toevoegen aan de gemeenten die meer subsidie hebben aangevraagd dan hen anders zouden kunnen worden toegewezen. Tenslotte is in het vijfde lid een afrondingsregel opgenomen.

Artikel 5

Het maximumbedrag per volledige plaats per jaar en de omrekenfactoren per type opvang zijn zodanig gekozen dat de subsidie in beginsel min of meer kostendekkend is. Vanzelfsprekend wordt de subsidie naar evenredigheid verlaagd, indien de opvang slechts gedurende een gedeelte van de werk- of studieweek en/of het kalenderjaar wordt gerealiseerd.

Artikel 6

De door de minister in acht te nemen beslistermijn ten aanzien van de aanvragen bedraagt ingevolge het bepaalde in de artikelen 4:13 e.v. van de Algemene wet bestuursrecht in beginsel acht weken, zodat rond 1 augustus 1996 de toekenningsbeschikkingen kunnen worden verwacht. Op elke complete aanvraag die in de termen valt zal positief beschikt worden in die zin dat elke gemeente tenminste één kinderopvangplaats – afhankelijk van het aangevraagde type plaats goed voor f 6000, f 12.000 of f 18.000 – toegewezen zal krijgen, ook al zou de toepassing van de facettencode CBS (1993) een lager aantal tot gevolg hebben.

Artikelen 7 t/m 14

De artikelen omtrent de definitieve subsidievaststelling, de bevoorschotting, de administratieve verplichtingen, intrekking en terugvordering, alsook

de slotbepalingen wijken niet af van
hetgeen ter zake gebruikelijk is en zij
behoeven dan ook geen nadere
toelichting.

*De Minister van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid,
A.P.W. Melkert.*